

Život Cirkvi

Ročník 15

14/2008

Tri roky od smrti pápeža Jána Pavla II.

Uplynulé obdobie prinieslo z pohľadu Katolíckej cirkvi a jej komunikácii z pohľadu masmédií zaujímavé sku-

točnosti. Dovoľte mi, drahí poslucháči, aby som sa spolu s vami o tieto zaujímavé postrehy podelil.

Prvou historickou skutočnosťou bolo uvedenie do úradu arcibiskupa Stanislava Zvolenského. Uskutočnilo sa v katedrále sv. Martina. Chrám spojený s bohatou históriou, korunováciami, slávnosťami všetkého druhu. Chrám, ktorý osobne navštívil aj Petrov nástupca, Ján Pavol II. Tento chrám v srdci Bratislavy zažil však po prvýkrát v dejinách udalosť svojim spôsobom, akoby povedali Taliani „inrinseca“. Teda niečo, čo je mi vnútorne veľmi blízke, v tomto prípade možno najbližšie. Bratislava sa stala sídlom arcibiskupa. Po prvýkrát oficiálne a úradne uviedli do úradu prvého arcibiskupa mesta Bratislava v Katedrále, kde bude jeho katedra.

S touto udalosťou, ktorá vojde do dejín Slovenska i Strednej Európy, boli spojené zaujímavé reakcie médií. Vďaka, a v tomto prípade nielen za túto slávnosť, ale za všetky sväté omše spojené so slávnosťami uvádzania i povýšenia arcibiskupov i biskupov do svojich úradov patrí verejnoprávnej televízii i Rádiu Lumen. Priniesli priame prenosy a čo viac - umožnili uchovanie týchto vzácných udalostí v archívoch. Stanú sa tak dostupnými i pre nasledujúce generácie. Veľmi rozpačito však vyšli komerčné televízie. Až na TA3 sa ostatné tvárili, akoby sa v Bratislave nebolo nič udialo. Je paradoxom, že ich spravodajstvo i publicistiku zaplňajú počas Korunovačných slávností zábery na divadlo, predstavujúce minulosť, no nezaujímajú ich prítomnosť, ktorá vstupuje do dejín. O uvedenie nového arcibiskupa do úradu sa budú možno zaujímať až o 200 rokov, keď budú herci predvádzať jeho rekonštrukciu.

Zaujímavá a pozitívne však zareagovala tlač. A to i, a najmä tá, ktorá sa označuje za liberálnu. Vzhľadom na ich čitateľov je to pozitívny krok.

Už niekoľko dní neskôr mali médiá novú senzáciu. Vraj Vatikán vydal nových sedem hlavných

Udalosti uplynulých dní

hriechov. Nuž... Z rozhovoru s biskupom Gianfrancom Girottim, ktorý stojí na čele Súdu apoštoltskej penitenciárie, ktorá rieši otázky vedomia a spovedného tajomstva, urobiť najväčšie vyhlásenie Vatikánu za posledné tisícročie, to chce naozaj veľkú predstavivosť... Ako vždy, za všetkým stála opäť neprofesionálna práca veľkej anglickej tlačovej agentúry, ktorá je známa svojim bulvárnym prístupom voči Katolíckej cirkvi. Na prvý pohľad negatívna situácia sa však na Slovensku obrátila. Novinári boli ochotní počúvať i premýšľať. A tak sa otvoril priestor na skvelú katechézu o tom, čo je to hriech a aký je rozdiel medzi ľahkým a ťažkým hriechom.

Ďalšou dobrou správou pre veriacich, no verím, že i pre neveriacich, je udelenie licencie pre novú televíziu TV LUX. Tá chce od 4. mája, teda od 7. veľkonočnej nedele, ktorá je už tradične v Katolíckej cirkvi venovaná médiám, ponúknuť alternatívny program. Nechce sa hrať na konkurenciu veľkým komerčným televíziám. Chce ponúknuť alternatívu. Program, ktorý bude sprítomňovať bežný, každodenný život Katolíckej cirkvi na Slovensku i vo svete. I preto je jedným z hesiel novej televízie motív „Doma je doma“. TV LUX bude ovocím vzájomnej a vzácnnej spolupráce Lux communication, rehole saleziánov Don Bosca na Slovensku a Konferencie biskupov Slovenska. Bude projektom všetkých katolíkov. Práve tento spoločný projekt nám o pár mesiacov ukáže nakoľko sme ako Cirkve na Slovensku dospeli k spoluzodpovednosti. Existencia televízie je viazaná bytostne na malé, no stabilné a pravidelné príspevky katolíkov i ľudí dobrej vôle. Klub priateľov TV LUX je výzvou pre všetkých, ktorí sú ochotní prispieť k zodpovednému šíreniu Evanjelia modernými prostriedkami. Ak sa nás na Slovensku, na ktorom sa ku kresťanskej viere prihlásilo viac ako 80 percent obyvateľov, nájde 30 tisíc, televízia prežije. Chcem vám túto príležitosť i prosbu, drahí poslucháči Vatikánskeho rozhlasu, Rádia Lumen i čitateľov Života cirkvi vydávaného TK KBS, za všetkých, ktorí na projekte TV LUX pracujú tlmočiť, poprosiť o pomoc i spoluzodpovednosť.

I vďaka vám budú môcť vznikať i naďalej kvalitné filmové i televízne projekty. Z tých posledných spomeniem napríklad nádherný dokumentárny film o Lurdskej jaskynke v Bratislave, či pokračovanie úspešného rozprávkového príbehu Bonifáca.

Nasadenie mladej generácie, ich profesionalita i schopnosť prevziať zodpovednosť za budúcnosť svedomia národa je dobrým znamením, že i u nás, na Slovensku dozrela generácia, ktorú vo svete nazývajú generáciou Jána Pavla II.

RV, Jozef Kováčik

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Raduj sa nebies kráľovná

„Drahí bratia a sestry,

počas Jubilejného roka 2000 milovaný Boží služobník Ján Pavol II. stanovil, aby sa v celej Cirkvi Druhá veľkonočná nedeľa nazývala aj nedeľou Božieho milosrdenstva. Stalo sa tak potom, čo bola svätorečená Faustína Kowalská, poľská rehoľná sestra, ktorá oduševnene hlásala milosrdného Ježiša. Narodila sa v roku 1905 a zomrela v roku 1938. Milosrdenstvo je skutočne jadrom evanjeliového posolstva, je to vlastné Božie meno, jeho tvár, v ktorej sa zjavil v Starom zákone a plne v Ježišovi Kristovi, vtelená láska Stvoriteľa a Vykupiteľa. Táto milosrdná láska ožaruje aj tvár Cirkvi a zjavuje sa prostredníctvom sviatostí, osobitne prostredníctvom sviatosti zmierenia a tiež cez skutky lásky, a to tak spoločné, ako aj individuálne. Všetko, čo Cirkev ohlasuje a koná, zjavuje milosrdenstvo Boha voči človeku. Ak Cirkev znova pripomína zanedbanú pravdu alebo zradené dobro, robí to vždy pohnutá milosrdnou láskou, aby ľudia mali život a aby ho mali v hojnosti (porov. Jn 10, 10).

Z Božieho milosrdenstva, ktoré zmieruje srdcia, vyviera aj opravdivý pokoj vo svete, pokoj medzi národmi, kultúrami a rozličnými náboženstvami.

Podobne ako sestra Faustína aj Ján Pavol II. sa stal svojho času apoštolom Božieho milosrdenstva. V nezabudnuteľný sobotný večer 2. apríla 2005, keď posledný

raz na tomto svete zatvoril oči, si mnohí uvedomili jedinečnú súvislosť, ktorá spojila mariánsku dimenziu - bola totiž prvá sobota v mesiaci - a Božie milosrdenstvo. Skutočne dlhý a viacvýznamový pontifikát Jána Pavla II. má práve v tomto svoje jadro. Celé jeho poslanie v službe pravde o Bohu a človeku a tiež o pokoji vo svete možno zhrnúť do posolstva, ktoré sám vyslovil v Krakove v roku 2002, keď inauguroval veľkú Svätýňu Božieho milosrdenstva: „Mimo Božieho milosrdenstva neexistuje žiadna iná nádej pre ľudstvo.“ Jeho posolstvo podobne ako posolstvo sv. Faustíny vedie k Ježišovej tvári, najplnšiemu zjaveniu Božieho milosrdenstva. Neprestajne kontemplanovať Kristovu tvár - to je dedičstvo, ktoré nám zanechal a ktoré s radosťou prijímame a osvojujeme si ho.

O Božom milosrdenstve budeme rozjímať osobitným spôsobom počas nasledujúcich dní pri príležitosti prvého kongresu Svetového apoštolátu Božieho milosrdenstva, ktorý sa uskutoční v Ríme. Začne sa svätou omšou, ktorej - ak Pán Boh dá - budem predsedáť v stredu 2.

apríla, v deň 3. výročia smrti Božieho služobníka Jána Pavla II. Zverme kongres do nebeskej ochrany Panny Márie, Matky milosrdenstva. Jej zverme aj pokoj vo svete, aby Božie milosrdenstvo dosiahlo to, čo nie je v ľudských silách, a vzbudilo v ľudských srdciach odvalu na dialóg a zmierenie.“ -Is- snímka Peter Zimen

Apoštolská cesta Benedikta XVI. do USA

Vatikán (1. apríla, RV) Vatikán v utorok zverejnil niektoré detaily miest, ktoré navštívi pápež Benedikt XVI. počas apoštolskej cesty v USA od 15. do 21. apríla v takz. „Dossier č. 43“ (v špeciálnej publikácii plánovanej cesty).

Benedikt XVI. sa na nej stretne aj s predstaviteľmi židovského, moslimského, budhistického a ďalších náboženstiev. Vo Washingtone, kde pristane ho privíta prezident USA George Bush. Benedikt XVI. ďalej navštívi

apoštolskú nunciatúru a Biely dom a bude tiež sláviť svätú omšu na národnom štadióne vo Washingtone, po ktorej bude nasledovať stretnutie s predstaviteľmi a študentmi Katolíckej univerzity USA. Benedikt XVI. tiež navštívi Kultúrne centrum Jána Pavla II. a 18. apríl pápež stráví v New Yorku návštevou sídla OSN, kde na generálnom zhromaždení prednesie príhovor. Z takmer 300 miliónov obyvateľov USA je asi 67 miliónov katolíkov. -sg-

Benedikt XVI. dnes vymenoval biskupa USA

Vatikán (1. apríla, RV) – Pápež Benedikt XVI. v utorok 1. apríla vymenoval biskupa v Shreveporte v USA, ktorým sa stal Mons. Michael Gerard Duca, z diecézy v Dallase, rektor Seminára Svätej Trojice v Irvingu v štáte Texas.

Mons. Duca sa narodil v roku 1952 a za kňaza ho vysvätili v roku 1978 pre diecézu v Dallase. Je členom kňazskej rady Priest personnel board a diecéznym poradcom. -sg-

Tri roky od smrti pápeža Jána Pavla II.

Vatikán (2. apríla, RV) - Sú to tri roky čo svetom obletela smutná správa o smrti pápeža Jána Pavla II. Jeho smrť zasiahla veľmi veľa ľudí. Vo Vatikáne sa pri tejto príležitosti konala slávnostná svätá omša, ktorú celebraval pápež Benedikt XVI. Zúčastnilo sa na nej viac ako štyridsať tisíc veriacich z celého sveta, aby sa zamysleli nad svedectvom, ktoré Cirkvi zanechal pápež Wojtyła. Benedikt XVI. pri sv. omši predniesol nasledujúcu homíliu:

Drahí bratia a sestry!

Dátum 2. apríl zostal vtláčený do pamäti Cirkvi ako deň, v ktorom odišiel z tohto sveta Boží služobník Ján Pavol II. S dojatím si spomínáme na tie neskoré sobotňajšie hodiny, keď bola správa

o jeho smrti oznámená veľkému davu veriacich, ktorí sa modlili na Námestí sv. Petra. Niekoľko dní po tejto udalosti sa vatikánska bazilika a toto Námestie stalo srdcom sveta. Nepretržitý prúd pútnikov vzdal úctu telesným pozostatkom ctíhodného Veľkňaza a jeho pohreb bol svedectvom úcty a náklonnosti, ktoré požíval v srdciach toľkých veriacich a ľudí z každého kúta sveta. Podobne ako pred tromi rokmi, ani tentokrát neprešlo veľa času od Veľkej noci. Srdce Cirkvi je ešte stále hlboko ponorené v mystériu vzkriesenia Pána. Vskutku, celý život môjho drahého predchodcu – a predovšetkým jeho petrovskej služby – možno chápať práve v mystériu Vzkrieseného Krista. Živil výnimočnú vieru v Neho a udržiaval s Ním dôverný dialóg – výnimočný a nepretržitý. Okrem mnohých iných ľudských a nadprirodzených vlastností, ktoré mal, bol mimoriadne duchovne a mysticky citlivý. Stačilo ho pozorovať, keď sa modlil: doslova sa vnáral do Boha a zdalo sa, že v tých okamihoch mu všetko ostatné bolo cudzie. Počas liturgických slávení bol veľmi pozorný na mystérium, ktoré práve prebiehalo, a s výraznou schopnosťou zachytiť výrečnosť Božieho slova v plynutí času v Božom pláne. Svätá omša – ako často opakoval – bola pre neho centrom každého dňa a celej jeho existencie. Živá a svätá skutočnosť Eucharistie mu dávala duchovnú silu riadiť Boží ľud na ceste spásy.

Ján Pavol II. usnul na vigíliu druhej veľkonočnej nedele; v „deň, ktorý učinil Pán“. Jeho agónia sa celá udiala v tento „deň“, v tomto novom čase-priestore, ktorým je „ôsmy deň“, chcený Najsvätejšou Trojicou a uskutočnený Slovom vteleným, usmrteným a vzkrieseným. V tejto duchovnej dimenzii sa pápež Ján Pavol II. už predtým viackrát akýmsi spôsobom nachádzal počas svojho života a obzvlášť vo svojom poslaní Najvyššieho veľkňaza. Jeho pontifikát – ako celok, aj ako mnohé konkrétne udalosti – sa nám javí ako znamenie a sve-

dectvo o Kristovom vzkriesení. Veľkonočná dynamika, ktorá spôsobila, že sa život Jána Pavla II. stal úplnou odpoveďou na Pánovo povolanie, sa nemohla dokonale vyjadriť bez účasti na utrpení a smrti Božského Učiteľa a Vykupiteľa. „Spoločlivé je to slovo“ – tvrdí apoštol Pavol – „ak sme s ním zomreli, s ním budeme aj žiť.“

Ak vytrváme, s ním budeme aj kraľovať“ (2 Tim 2,11-12). Už ako dieťa, Karol Wojtyła zakúsil pravdivosť týchto slov, stretnúc na svojej ceste kríž – či už vo svojej rodine, alebo v celom národe. Veľmi skoro sa rozhodol poniesť tento kríž spolu s Kristom, nasledujúc jeho kroky. Chcel sa stať Jeho verným služobníkom a tak odpovedal na Jeho volanie do kňazstva a prijal

ho ako dar a nasadenie celého svojho života. S Ním žil a s Ním chcel aj zomrieť. A to všetko skrze mimoriadne sprostredkovanie Najsvätejšej Márie, Matky Cirkvi, Matky Vykupiteľa, ktorá je dôverne a aktívne pripojená k jeho spásnemu mystériu smrti a vzkriesenia.

Nechajme sa v tejto reflexii viesť biblickými čítaniami, ktoré boli práve prednesené: „Vý sa nebojte!“ (Mt 28,5). Slová anjela, oznamujúceho vzkriesenie, ktorými sa prihovoril ženám pri prázdnom hrobe, a ktoré sme práve teraz počuli, sa stali akýmsi mottom pápeža Jána Pavla II., už od slávnostného začiatku jeho petrovskej služby. Veľakrát ich opakoval Cirkvi a celému ľudstvu počas príprav na rok 2000, potom cez ten historický prelom tisícročí a aj neskôr po ňom. Tieto slová vyslovoval vždy s neobľomnou istotou, najskôr rázne šermujúc svojou pastierskou bakulou, zakončenou krížom a neskôr – keď mu už dochádzali fyzické sily – opierajúc sa o ňu, až po ten posledný Veľký piatok, keď sa zúčastnil Krížovej cesty v súkromnej kaple, objímajúc svojimi rukami kríž. Nemôžeme zabudnúť to jeho posledné a tiché svedectvo lásky ku Kristovi! A aj tá výrečná scéna ľudského utrpenia a zároveň viery, v ten Veľký piatok ukazovala veriacim a celému svetu tajomstvo kresťanského života. Jeho slová „Nebojte sa!“ neboli založené na ľudských silách, ani nie na dosiahnutých úspechoch, ale jedine na Božom Slove, na Kríži a na Vzkriesení Krista. Postupne, ako strácal všetky svoje sily, ako posledné dokonca i schopnosť hovoriť, toto odovzdanie sa Kristovi sa stávalo stále evidentnejším. Ako sa to stalo Kristovi, tak aj u Jána Pavla II. nakoniec slová prenechali miesto nesmiernemu utrpeniu a odovzdaniu seba samého. Smrť sa pre neho stala poslednou pečaťou existencie, úplne darovanej Kristovi, Jemu pripodobnená dokonca fyzickým utrpením a dôverným odovzdaním sa do rúk Nebeského Otca. „Nechajte ma odísť k Otcovi“, tieto boli posledné slová – ako dosvedčujú tí, ktorí boli v tých chvíľach

s ním – ktoré predniesol na záver života venovaného poznávaniu a kontemplotovaniu Pánovej tváre.

Ctení e drahí bratia, všetkým vám ďakujem za to, že ste sa pridali ku mne pri slávení tejto svätej omše za zosnulého milovaného Jána Pavla II. Obzvlášť pozdravujem účastníkov prvého Svetového kongresu o Božom milosrdenstve, ktorý začína práve dnes a ktorý chce prehĺbiť bohaté učenie o tejto dôležitej téme. Božie milosrdenstvo – povedal on sám (Ján Pavol II. – pozn. prekladateľa) – je kľúčom k pochopeniu jeho pontifikátu. Chcel, aby sa jeho poslanstvo o Božej milosrdnej láske dostalo ku všetkým ľuďom a povzbudzoval veriacich, aby sa stali jeho svedkami (porov. Homília v Krakove-Lagiewnikoch, 18.8.2002). Kvôli tomu chcel povýšiť na oltár sestru Faustínu Kowalskú, pokornú rehoľnú sestru, ktorá sa vďaka tajomnej Božej vôli stala prorokynou a ohlasovateľkou Božieho milosrdenstva. Boží služobník Ján Pavol II. poznal a osobne prežil nespočetné tragédie XX. storočia a veľa času venoval hľadaniu toho, čo by mohlo zastaviť prívál zla. Odpoveď nemohol nájsť v ničom inom než v Božej láske. Jedine Božie milosrdenstvo je schopné zastaviť zlo; iba všemohúca Božia láska môže poraziť moc zlých a deštruktívnu silu egoizmu a nenávisť. Kvôli tomu, počas poslednej návštevy Poľska – svojej rodnej vlasti – povedal: „Nejestvuje žiaden iný zdroj nádeje pre človeka, ako Božie milosrdenstvo“.

Vzdávajme vďaka Pánovi za to, že daroval Cirkvi svojho verného a odvážneho služobníka. Chváľme a dobrorečme Panne Márii za to, že neprestajne bdela nad ním a nad jeho službou pre dobro kresťanského ľudu i celého ľudstva. A zatiaľ, čo obetujeme za jeho dušu túto vykupiteľskú Sviatosť, prosme ho, aby neustále orodoval z neba za každého z nás, a obzvlášť za mňa, ktorého Božia prozreteľnosť povolala zbierať neoceniteľné duchovné dedičstvo. Aby tak Cirkev mohla – nasledujúc jeho učenie a príklad, verne a bez kompromisov napredovať v jeho evanjelizačnom poslaní, neúnavne šíriac okolo seba milosrdnú lásku Krista, prameň pravého pokoja pre celý svet.“

Večer sa konalo spomienkové stretnutie Svätého Otca s mladými. Modlitbu sv. ruženca pri hrobke v Bazilike sv. Petra viedol vikár Svätého Otca rímskej diecézy kardinál Camillo Ruini.

Stručný pontifikát Jána Pavla II.

Ján Pavol II. bol 264. nástupcom svätého Petra na rímskom stolci. Narodil sa 18. mája 1920 v poľskom meste Wadowice a za kňaza ho krakovský arcibiskup kardinál Adam Sapieha vysvätil 1. novembra 1946. V roku 1958 ho Pius XII. vymenoval za titulárneho biskupa a krakovského pomocného biskupa. V rokoch 1962 – 1965 sa aktívne venoval prácam na II. vatikánskom koncile.

16. októbra 1978 bol zvolený za pápeža a vybral si meno Ján Pavol II.. Do funkcie bol uvedený 22. októbra 1978. Počas svojho pontifikátu sa snažil najmä nachádzať dialóg medzi kresťanmi, ale i nekresťanskými náboženstvami.

RVsg, lr

Benedikt XVI. sa stretol s niekdajšími tajomníkmi Jána Pavla II.

Vatikán (3. apríla, RV) – Pápež Benedikt XVI. 2. apríla obedoval s dvomi sekretármi poľského pápeža, ktorými boli kardinál Stanisław Dziwisz a arcibiskup Mieczysław Mokrzycki. Pápež Benedikt XVI. ich poprosil, aby si ešte raz zaspomínali a vyzdvihli veľký pontifikát Jána Pavla II. Ako povedal arcibiskup Mokrzycki „bola to pre nás veľká radosť byť v dome Svätého Otca. Mohli sme sa spoločne pomodliť v jeho kaplnke a ešte raz sa vrátiť na miesta, ktoré nám boli známe z čias pôsobenia Jána Pavla II.“

Potom ešte dodal, že prítomnosť veriacich na Námestí sv. Petra a ich modlitby boli veľkým darom pre všetkých, ktorí boli pri Jánovi Pavlovi II. „Bola to pre nás obrovská udalosť, vedomie, že nie sme sami, že svet počúval Svätého Otca a bol blízko neho,“ – dodal kardinál Dziwisz.

-sg-

Arcibiskup Nycz o Jánovi Pavlovi II.

Poľsko (2. apríla, RV/Sir) - „Kult Jána Pavla II. rastie a rozvíja sa aj početnými iniciatívami, ktoré sú zamerané na skúmanie učenia pápeža,“ a „základnou otázkou je nezastavovať“ tento kult, ale pokračovať v ňom „konkrétnymi faktami a činmi; je nevyhnutné pokračovať v tých skutkoch, ktoré pápež tak veľmi podporoval.“ - Toto sú slová varšavského arcibiskupa Kazimierza Nycza pri príležitosti 3. výročia úmrtia pápeža Jána Pavla II. „Myslím si, že Ján Pavol II. si bol vedomý toho, že nevyhlasuje svoje učenie za Kristovo. Nesnažil sa spojiť ľudí s ním, ale s Cirkvou a s Kristom. ‚Ochranca novej evanjelizácie‘ by mal byť podľa arcibiskupa považovaný za vzor predovšetkým pre jeho vzťah s mladými, ‚ktorý nebol moralizujúci. Nebol k nim však ani zhovievavý. Pápežove očakávania zo strany mladých boli jasné, napriek tomu ho navštevovali v húfoch.“

Arcibiskup sa vyjadril, že dnes je nevyhnutné pýtať sa samého seba, či „sme schopní upriamiť pozornosť vhodným spôsobom na tie body, ktoré boli pre pápeža dôležité, na témy, ktoré zdôrazňoval svojim učením, na jeho púte a nielen na tie do Poľska.“ „Cirkev v Poľsku sa musí učiť ešte veľa rokov, aby splnila tieto úlohy. Myslím si, že blahorečenie nám môže pomôcť.“

„Základná úloha Cirkvi,“ dodal arcibiskup, „bola vždy tá istá: hlásať svetu, že Kristus zomrel a vstal z mŕtvych pre našu záchranu,“ a že „každý musí niesť svoj kríž“, keď „sa súčasný človek snaží povedať: toto sa nikdy nestane.“ Ale to je presne to, čo „Ján Pavol II. učil v posledných rokoch,“ že „naš kríž spolu s Kristovým krížom má zmysel.“ Preto chceme,“ uzavrel arcibiskup, „aby pápež Wojtyła zostal s nami“. Nie „na piedestáli“, ale „medzi nami, ako ten, ktorý bol, ako osoba napodobňovaná, ako svätý na zemi, pre nás, ktorí žijeme tu a teraz.“

-mz-

Kardinál Martino: Spravodlivosť sa nedosahuje tak, že potrestáme ďalším zločinom

Vatikán (29. marca, RV/CNS) – „Rozhodnutie o nevykonaní trestu smrti je víťazstvom ľudského života“ – to sú slová kardinála Renata Martina, predsedu Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj, ktorými reagoval na zvrátenie rozhodnutia o treste smrti pre Mumia Abu-Jamala, usvedčeného zo zabitia policajného dôstojníka v roku 1981.

Zbor sudcov amerického tretieho federálneho súdu totiž trest smrti pre neho potvrdil, ale zároveň prijal rozhodnutie nižšieho súdu, podľa ktorého bol od trestu smrti oslobodený. V rozhovore pre vatikánsky denník L'Osservatore romano kardinál Martino povedal: „Spravodlivosť sa nedosahuje tak, že potrestáme ďalším zločinom. Preto každý nevykonaný trest smrti je ľudským víťazstvom života.“ Kardinál Martino tiež povedal, že právo na život je základom všetkých ľudských práv: „Preto aj kriminálnik, ktorý spáchal zločin, má právo na život a má možnosť odčiniť svoj zločin“, dodal kardinál Martino.

-mz-

Blahorečenie Božej služobníčky Celestíny Donatievej

Taliansko (31. marca, RV) – V Bazilike Panny Márie v talianskom meste Florencia bola v nedeľu popoludní blahorečená Božia služobníčka Celestína od Božej matky (občianskym menom Maria Anna Donatievová), zakladateľka Kongregácie chudobných dcér sv. Jozefa Kalazanského, ktorá zomrela v roku 1925. Obradu blahorečenia predsedal v zastúpení Svätého Otca prefekt Kongregácie pre kauzy svätých kardinál José Saraiva Martins. Vo svojej homílii sa zameral najmä na vieru a na naše „áno“ Pánovi k jeho nasledovaniu, k tomu, aby sme boli svedkami jeho vzkriesenia. Ako dodal: „nie je vždy ľahké veriť, život nám totiž prináša veľa zákerností, skúšok, či ťažkostí, ktoré musíme prekonať a pritom je tu aj strach, či Ježiš, v ktorého veríme nie je len ilúziou, ktorá nie je živá a prítomná. Ježišovo zjavenie učeníkom má významnú a rozhodujúcu dôležitosť pre našu vieru vo vzkriesenie, pre život a budúcnosť kresťanského spoločenstva, ktoré - ako vieme - sa buduje okolo Ježiša - živého, ukrižovaného a vzkrieseného.“ Potom hovoril o Celestíne Donatievej, o jej svätosti a kráse, ktorá odráža a rozširuje žiaru Veľkej noci. Je to krása, ktorou obohacuje aj Florenciu a dodal slová

o jej láske k deťom a k mladým a k službe, ktorej sa odovzdala a dodal: „Bola vedená materinskou láskou, v jej pedagogickom diele, plnom pokory a nehy.“

-sg-

Vatikánsky štátny sekretár dúfa, že Čína a Tibet napravia svoje vzťahy

Taliansko (1. apríla, RV/CNS) – Vatikánsky štátny sekretár kardinál Tarcisio Bertone dúfa, že Čína a Tibet budú trpezlivo naprávať vzťahy a začnú rokovania zamerané na spolunažívanie v mieri. „Tibet je veľmi znepokojený, pretože je to krajina bohatých tradícií a veľmi blízka veľkej Číne,“ povedal kardinál a vyjadril aj nádej, že rokovania budú smerovať k potlačeniu násilia a napätia a „bratské spolunažívanie a vzájomná dôvera“ sa obnovia. Mier nevznikne, dokiaľ bude medzi ľuďmi panovať nedôvera, povedal kardinál.

Nedávny pochod za mier v hlavnom meste Tibetu, Lhase, sa zmenil na násilné povstanie. Predstavitelia Číny zvýšili v oblasti počet vojakov a policajtov, aby potlačili demonštrácie. Čína takisto odmietla dialóg s duchovným vodcom Tibetu Dalajlámom.

-mz-

Na Hore blahoslavenstiev nová kaplnka ustavičnej poklony

Izrael (2. apríla, RV/Fides) – Počas uplynulého víkendu posvätili v kláštore Domus Galilaeae na Hore blahoslavenstiev v Jeruzaleme kaplnku ustavičnej poklony. Domus Galilaeae je centrom formácie a odlúčenia a svojou architektúrou sa snaží o znovobjavenie krásy v Cirkvi. Na slávnosti posvätenia kaplnky sa zúčastnili latinský patriarcha Jeruzalema Michel Sabbah, správca Svätej zeme Pierbattista Pizzaballa ako aj izraelský nuncius Antonio Franco. Posvätenie kaplnky bolo vyvrcholením stretnutia 170 biskupov počas posledného marcového týždňa na Hore blaženosti, keď sa zišli s cieľom uvažovať o novej evanjelizácii vzhľadom na rozmach sekularizácie v modernom svete.

Udalosť bola tiež odpoveďou na slová Benedikta XVI. na plenárnom zasadnutí Pápežskej rady pre kultúru: „Sekularizácia je prítomná medzi kultúrami ako perspektíva sveta a ľudskosti, ktorá sa nezmenšuje o svätosti“ a „nie je len vonkajšou hrozbou pre veriacich, ale zdá sa, že je prítomná aj v lone Cirkvi.“ -mz-

Dvere Opus Dei sú otvorené pre každého

Taliansko (2. apríla, RV/Zenit) - Dvere Opus Dei sú otvorené každému, povedal hlavný vikár prelatury Fernando Ocariz pri príležitosti 25. výročia založenia Opus Dei ako osobnej prelatury, jedinej, ktorá v súčasnosti existuje. Podľa jeho slov sila tejto skupiny je jednoduchou silou, ktorá pochádza z Evanjelia: „Opus Dei bolo založené, aby každému pripomenulo volanie k svätosti. Ako to učil zakladateľ sv. Josemaría od roku 1928, skutočnosť, že toto volanie je všeobecné a že Boh volá každú osobu, znamená, že každá skutočná ľudská existencia – profesionálna práca, rodina a spoločenské vzťahy – môžu a mali by byť posvätné a posväcovať skutočnosť. Ako povedal kardinál Joseph Ratzinger, keď bol zakladateľ Opus Dei vyhlásený za svätého, odkaz sv. Josemaríu Escrivá pomohol napraviť mylnú ideu o svätosti, akoby bola rezervovaná len pre 'veľkých'. Svätosť znamená stať sa priateľom Boha, ktorý jediný môže spraviť tento svet dobrým a prinášajúcim radosť.“

Podľa slov generálneho vikára sú súčasťou Opus Dei aj laici – muži i ženy, zosobášení i slobodní – rovnako ako kňazi. Fernando Ocariz pripomína všetkým: „Každému, kto sa zúčastní apoštolskej činnosti organizovanej prelaturou – jej dvere sú otvorené pre všetkých – ponúka široký pohľad kresťanského života.“

-mz-

Ruská katolícko-pravoslávna skupina podniká kroky za lepšie vzťahy

Rusko (1. apríla, RV/CNS) – Pracovná skupina ruskej Katolíckej a Pravoslávnej cirkvi sa zaviazala odporovať „mediálnym provokáciám“, ktorú môžu poškodiť vzájomné vzťahy. „Členovia skupiny zdôraznili dôležitosť výmeny informácií a takisto venovali pozornosť aj zlepšeniu prostredia, ako ukazujú vzájomné priateľské vyhlásenia o viere na každej strane,“ uviedli predstavitelia katolíkov i pravoslávnych v spoločnom stanovisku. „Informačné prostredie sa môže a malo by sa zlepšovať ešte viac, ak sa zabráni nevráživým vyhláseniam a ak sa obe strany ubráni provokáciám určitých médií, ktoré sa snažia zhoršiť väzby medzi katolíkmi a pravoslávnyimi,“ hovorí sa vo vyhlásení.

Skupina vedená Igorom Kovalevskym, generálnym tajomníkom Ruskej katolíckej biskupskej konferencie, a Vsevolodom Chaplinom, vice-predsedom oddelenia pre vonkajšie vzťahy moskovského patriarchátu Ruskej pravoslávnej cirkvi, vydala toto stanovisko po stretnutí vo Vladimire. Katolícki a pravoslávni predstavitelia by

chceli zaistiť „maximum otvorenosti a komunikácie“ v zapojení mladých, rovnako ako „neustálu kontrolu“ katolíckych sirotincov, ktoré boli obvinené z obrátenia ruských pravoslávnych detí. Skupina oceňuje „priateľské vzťahy“ vo Vladimire, kde katolícke a pravoslávne duchovenstvo spolupracuje na dobročinných a kultúrnych projektoch.

-mz-

Rusi sa považujú za veriacich

Rusko (31. marca, RV/Fides) - Väčšina Rusov verí v Boha, mnohí sa považujú za veriacich a ortodoxných, vieru vnímajú ako hlavný zdroj zmyslu života a večnosti a hlavnou úlohou Cirkvi je podľa nich podpora spoločenských zvykov – takto to uvádza februárový výskum Levadského analytického centra.

Podľa jeho zistení až 42% ruskej populácie je veriacich, 33% sa považuje za nie veľmi veriacich a iba 20% tvrdí, že vôbec nie sú nábožensky založení. Vo výskume sa ďalej uvádza, že náboženská viera je silnejšia medzi ľuďmi na nižšom stupni spoločensko-ekonomického rebríčka, ale tiež aj medzi tými s vyšším spoločenským statusom; ďalej u žien a starších ľudí.

K Ruskej ortodoxnej cirkvi sa hlási 71% respondentov, islam vyznáva 5%, katolíci majú svoje zastúpenie jedným percentom, 5% tvoria ateisti a 15% opýtaných nevyznáva žiadne náboženstvo.

Pri špecifikovaní svojej viery jedna tretina opýtaných uviedla, že „Boh existuje“ a nemajú „žiadne pochybnosti“ o jeho existencii; 21% „verí, že Boh existuje, ale občas o tom pochybuje“; ďalších 14% verí len niekedy. Jedna desatina opýtaných neverí v Božiu existenciu vôbec, 9% si nie je istých a neverí, že niekto môže dokázať Jeho existenciu a 11% opýtaných verí v istú vyššiu silu (nie však v Boha).

-mz-

Minuloročná veľkonočná zbierka pomáha chorým v Somálsku

Somálsko (31. marca, RV/Fides) - Príspevok Benedikta XVI. z minuloročnej zbierky počas svätej omše na Zelený štvrtok priniesol svoje ovocie. Peniaze putovali somálskej charite, ktorá ich využila na zlepšenie služieb ambulancie pre chudobných. Tá denne ošetrí asi 170 pacientov, mesačne je to približne 4-tisíc pacientov. „Ľudia sú tu bežne zvyknutí cestovať aj 75 kilometrov, aby ich ošetrili,“ hovoria pracovníci charity. Okrem liečby však charita pacientom ponúka aj zásoby jedla, keďže mnohí prichádzajú z odľahlých oblastí.

-mz-

Kristova láska môže zmeniť ľudí, spoločnosť a svet

USA (1. apríla, RV/CNS) – Kristova láska môže pomôcť ľuďom zmeniť samých seba, spoločnosť i svet, hovoria účastníci marcovej diskusie v New Yorku na tému Stvorenie kultúry mieru. Stretnutie prebiehalo pod patronátom Misie stáleho pozorovateľa pri OSN a Kolumbových rytierov, najväčšieho svetového katolíckeho bratstva.

Stretnutie viedol filipínsky veľvyslanec pri OSN Hilario G. Davide a bolo inšpirované vydaním knihy najvyššieho z Kolumbových rytierov Carla Andersona „Civilizácia lásky: Čo môže každý katolík urobiť, aby zmenil svet.“ Hlavnými účastníkmi diskusie boli spomínaný Anderson, ďalej Imaculee Ilibagiza, ktorý prežil genocídu v Rwande a vydal knihu „Ponechaný hovoriť: Objavenie Boha uprostred genocídy v Rwande“, a kapitán newyorského policajného zboru vo výslužbe Alfredo N. Fuentes, ktorý prežil útok na Svetové obchodné centrum v roku 2001. Ilibagiza a Fuentes vykreslili v Andersonovej knihe dojímavé i hrôzostrašné príbehy, ktoré zažili a takisto hovorili o láske, ktorá prenikla ich životmi ako dôsledok milosrdenstva a vedomého rozhodnutia už nikdy nenávidieť. **-mz-**

Nová diecéza a nový biskup v Peru

Vatikán (2. apríla, RV) – Pápež Benedikt XVI. dnes na diecézu pozdvihol prelaturu v meste Huarí v Peru, ktorá bude mať také isté územné vymedzenie a stala sa podriadenou metropolitnej cirkvi v Trujillo. Svätý Otec tiež vymenoval za prvého biskupa diecézy Mons. Iva Baldiho Gaburriho, ktorý bol doteraz biskupom prelatury v Huarí.

Mons. Gaburri sa narodil v roku 1947. Teologické štúdiá ukončil v seminári v talianskom meste Assisi. Za kňaza bol vysvätený v roku 1971. V roku 1999 bol vymenovaný za biskupa v Huaraz a vo februári 2004 bol premiestnený do prelatury v Huarí.

Novovzniknutá diecéza v Huarí má takmer 320 tisíc obyvateľov, z ktorých 306 tisíc je katolíkov. V diecéze je 20 farností, 37 diecéznych a 6 rehoľných kňazov. **-sg-**

Peruánski biskupi sú proti novému zákonu o rozvode

Peru (2. apríla, RV/Fides) - Arcibiskup Miguel Cabrejos Vidarte y Trujilla, predseda Peruánskej biskupskej konferencie, vydal stanovisko vzhľadom

na nedávne prijatie takzvaného „Zákona o rýchлом rozvode“, ktorý umožňuje Peruánčanom zariadiť si rozvod na radnici alebo u notára v priebehu troch mesiacov. Zákon tak ruší 2-ročnú čakaciu dobu na rozhodnutie súdu o právoplatnom rozvode manželov. Zákon vyvolal veľkú kritiku v katolíckej cirkvi.

Vo svojom stanovisku predseda biskupskej konferencie poznamenal, že tento zákon „nie je spôsobom, ako posilniť a podporovať rodinu, naopak, oslabuje ju a vedie k jej rozpadu a rozdeleniu.“ Arcibiskup spomenul, že „článok 234 Peruánskeho občianskeho kódexu definuje manželstvo ako dobrovoľný zväzok muža a ženy, ktorí sú právne spôsobilí, za účelom vytvoriť spoločný život a podriať sa požiadavkám zákonníka.“ Spomenul aj článok 4 Ústavy, ktorý hovorí, že „jedným zo základných pravidiel štátu a spoločnosti je ochrana rodiny a podpora manželstva, uznávajúc tieto dve prirodzené inštitúcie za základ spoločnosti.“

Podľa arcibiskupa „civilný sobáš v Peru je závažný čin, ktorého cieľom nie je len vytvorenie určitých pravidiel, ktoré nemôžu byť prehliadané vzhľadom na dôležitosť rodiacej sa novej rodiny.“ V tomto zmysle „navrhovaný zákon je proti ústave, pretože neposilňuje manželstvo a rodinu, ale ju oslabuje a prehliada psychické a citové poškodenie detí.“ V závere biskup skonštatoval, že „autority, starajúce sa o dobro ľudu, ekonomický rozvoj a emocionálne a psychické zdravie členov spoločnosti, by mali zabezpečiť stabilitu rodiny a manželstva.“ **-mz-**

Cirkevní predstavitelia v Južnej Afrike vyzývajú k umiernenosti

Juhoafrická republika (3. apríla, RV/CNS) - Juhoafrickí cirkevní predstavitelia vyzývajú obyvateľov Zimbabwe a ich predstaviteľov k umiernenosti po vyhlásení výsledkov prezidentských a parlamentných volieb, ktoré sa konali 29. marca: „Žiadame politických vodcov, aby pokračovali v ceste mieru a v tomto období zabránili svojim stúpencom v násilí.“ Do výzvy sa zapojilo Regionálne zhromaždenie juhoafrických biskupov, Spoločenstvo kresťanských rád v Južnej Afrike a Asociácia evanjelikov v Afrike.

Výsledky volieb vyhlásila volebná komisia v Zimbabwe – väčšinu v parlamente získala zlúčaná opozícia, ktorá porazila stranu prezidenta Mugabeho. Nezverejnila však žiadne oficiálne čísla. Cirkevní predstavitelia vyjadrili „sklamanie a rozčarovanie“, že im vláda zabránila dozeráť nad priebehom volieb. **-mz-**

Zásadné pripomienky KBS k Národnému programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia

*Materiál predložený ministrovi zdravotníctva
MUDr. Ivanovi Valentovičovi 31. 3. 2008 v Bratislave*

A. Materiál v súčasnom znení je ako celok pre KBS neprijateľný, nakoľko:

1. odporuje zásadám etiky založenej na prirodzenom mravnom zákone, rešpektovaní ľudskej dôstojnosti a ľudských práv podľa záväzných medzinárodných dokumentov (tu je oblasť jednoznačnej odbornej kompetencie KBS, pripomienky z tejto skupiny sú odborné pripomienky, sú zásadné, lebo oblasť, ktorú program chce riešiť, nemožno riešiť bez zohľadnenia príslušných etických aspektov a problémov),

2. je jednostranne ideologicky motivovaný a spracovaný (tzv. liberálna ideológia a ideológia tzv. radikálneho feminizmu; materiál vypracovaný zástupcami úzkych záujmových skupín, kde sa nedá vylúčiť závažný konflikt záujmov, vrátane záujmov komerčných – napr. predstavitelia MVO SSpPRAVR (národná pobočka IPPF), centier asistovanej reprodukcie atď.),

3. v aktuálnom znení je fakticky namierený proti záujmom súčasných obyvateľov SR, ako aj proti záujmom budúcich generácií (nepredstavuje efektívne, racionálne a dostatočne komplexné riešenie proklamovanej problematiky; aplikácia programu nerieši, ale skôr prehľbuje nastolené problémy; nepredstavuje racionálne a efektívne využitie prostriedkov zo spoločenských zdrojov a i.),

4. je založený na zastaranej a nedostatočnej analýze situácie v SR, ktorú chce riešiť (napr. analýza agentúry FOCUS z roku 1997; chyba adekvátna analýza situácie v riešenej oblasti, ktorá má výrazne medzirezortný a prierezový charakter; „analýza“ – napr. v kap. 6 sa obmedzuje temer výlučne na problematiku tzv. interrupcií, sterilizácie a antikoncepcie),

5. predkladatelia nerešpektovali, resp. sa adekvátne nevysporiadali s množstvom zásadných pripomienok (!), predovšetkým pripomienok odborného charakteru a pripomienok etického charakteru, ktoré predložili štátne orgány (napr. podpredseda vlády, rezorty), mimovládne organizácie, asociácie mimovládnych organizácií, odborníci a i.,

6. je duplicitný – viaceré oblasti zahrnuté do návrhu programu sú už dlhodobo riešené inými národnými zdravotnými programami SR (napr. onkologický program, program starostlivosti o matku a dieťa, program boja proti infekčným chorobám, geriatrický program a i.) – hrozí triestenie síl, prostriedkov, problémy odborných kompetencií a manažmentu,

7. obsahuje závažné odborné chyby a nedostatky napríklad v týchto odborných oblastiach (nižšie uvádzané príklady nepredstavujú kompletný zoznam odborných výhrad k aktuálnemu zneniu materiálu):

7.1. chybná, nepresná alebo ideologicky podfarbená terminológia a koncepcie riešenia (napr. nejasná definícia „služieb sexuálneho a reprodukčného zdravia“ – skôr azda starostlivosti o sexuálne a reprodukčné zdravie – čo do ich obsahu a rozsahu; nejasná definícia „sexuálnych a reprodukčných práv“, ktorá nemá oporu v medzinárodnej legislatíve týkajúcej sa ľudských práv (!); pojem „plánované rodičovstvo“ verzus „zodpovedné rodičovstvo“, „regulácia počatia“; tzv. „rodová problematika“; atď.),

7.2. nepresné, vágne alebo chybné definovanie cieľov programu („zlepšiť kvalitu a dostupnosť zdravotníckych služieb...“, „...poskytovať zdravotnícke služby...“; medzi cieľmi sa vôbec nespomína ochrana a zlepšenie sexuálneho a reprodukčného zdravia (!); úplne chýba oblasť verejného zdravotníctva (!); atď.),

7.3. chýbajúca analýza očakávaných dopadov programu na oblasť sexuálneho a reprodukčného zdravia (pozitívnych efektov, ako aj analýza možných negatív a rizík a návrhy ich riešenia; chýbajúca analýza resp. návrh systému hodnotenia, systém kvality, štandardy a indikátory kvality, atď.),

7.4. chýbajúca analýza demografických aspektov a dopadov programu (rôzne varianty vývoja a variantné riešenia),

7.5. chýbajúca analýza ekonomických aspektov a dopadov, ekonomickej náročnosti a ekonomickeho zabezpečenia programu (vplyv na štátny rozpočet, rozpočty rezortov, rozpočty samospráv; financovanie aktivít štátnych inštitúcií a organizácií – napr. zdravotníckych; štrukturálne fondy; financovanie programov zabezpečovaných MVO; financovanie výskumu, atď.),

7.6. chýbajúca resp. nedostatočná legislatívna analýza (z hľadiska platnej legislatívy SR, EÚ, OSN atď.; problém tzv. „sexuálnych a reprodukčných práv“; odvolávanie sa na dokumenty veľmi odlišnej právnej sily a záväznosti, napr. tzv. konsenzné dokumenty, prijaté konferenciami NGO atď., bez ich adekvátneho citovania atď.),

7.7. chýbajúca analýza etických problémov súvisiacich s programom (napr. ich dopadu na predpokladanú mieru jeho úspešnosti, analýza etických rizík a návrhy ich riešenia v priebehu realizácie programu a pod.),

7.8. chýbajúca analýza sociálnych dopadov, vplyvu na rodinu a spoločnosť,

7.9. nedostatočne riešená starostlivosť o sexuálne a reprodukčné zdravie mladistvých (napr. koncepčné nedostatky, etické chyby; nedefinovanie cieľov, stratégie, prostriedkov; problém informovaného súhlasu mladistvej osoby; nerešpektovanie práv rodičov vo vzťahu k výchove a zodpovednosti, a i.),

7.10. chýbajúca oblasť starostlivosti o sexuálne a reprodukčné zdravie mužov (popri pozitívne hodnotiteľ-

nom dôraze na starostlivosť o sexuálne a reprodukčné zdravie žien, avšak pri narastajúcej zdravotnej problematike v tejto oblasti – t.j. sexuálneho a reprodukčného zdravia mužov),

7.11. jednostranné a nedostatočné riešenie problematiky zodpovedného rodičovstva resp. „plánovaného rodičovstva“,

7.12. nedostatočné riešenie problematiky asistovanej reprodukcie (absentuje jednoznačná priorita odborných medicínskych hľadísk – odboru gynekológie a reprodukčnej medicíny v rozhodovacom procese; niektoré formulácie v rozpore s aktuálnymi postupmi lege artis; problematické ne/riešenie ekonomických aspektov a priorit; chýbanie analýzy etických, legislatívnych a sociálnych aspektov; jednostranné uprednostňovanie metódy IVF; viaceré problematické formulácie o úlohách samospráv, praktických lekárov, MZ SR a i.),

7.13. chybné zapracovanie (na viacerých miestach materiálu) prirodzených metód regulácie počatia ako „moderných antikoncepčných metód“,

7.14. neprijateľné „riešenie“ problému výhrady svedomia zdravotníckych pracovníkov,

7.15. neprijateľné riešenie povinnosti zdravotníckych zariadení vykonávať tzv. UPT,

7.16. celkovo neprijateľné riešenie problematiky UPT (napr. úhrada z verejných zdrojov, zavádzanie tzv. chemického UPT a požiadavky na registráciu takýchto „liekov“, plánované rozsiahle kampane zo štátnych zdrojov „informujúce o dostupnosti chemického UPT“; novo definované povinnosti zdravotníckych zariadení a zdravotníckych pracovníkov atď.),

7.17. chybná koncepcia výchovy k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu (program sa opiera o koncepciu, ktorá bola pred krátkym časom odmietnutá na základe závažných odborných a aplikačných námietok zo strany príslušného rezortného ministerstva – MŠ SR, rozpory neboli odstránené RK; KBS disponuje v tejto oblasti rozsiahlym a aktuálnym vedecko-odborným materiálom),

7.18. chýbanie požiadavky na výskum v oblasti reprodukčného zdravia (program požaduje iba výskum sexuality, navyše formulácia samotnej požiadavky je problematická – otázka zdôvodnenia potreby takého výskumu a aplikácie jeho výsledkov (v podstate komerčné využitie))

B. Pokiaľ je takýto materiál vôbec potrebný (aktuálne zdôvodnenie jeho potreby nie je možné považovať za dostatočné), potom je nevyhnutné:

jeho úplné a dôkladné prepracovanie, za aktívnej účasti (a bez nespravodlivej diskriminácie) všetkých zainteresovaných (príslušné rezorty; príslušné odborné a vedecké inštitúcie – vid' chýbajúce oblasti vymenované v bode 7 (!); cirkvi a náboženské spoločnosti v SR; celé spektrum zainteresovaných MVO atď.) s rešpektovaním príslušných vyargumentovaných názorov a pripomienok, s demokratickou verejnou oponentúrou,

s primeranou informovanosťou verejnosti a primeranou verejnou diskusiou.

C. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, KBS odporúča a žiada materiál v jeho súčasnom znení stiahnuť z ďalšieho rokovania Vlády SR.

Mons. František Tondra
predseda Konferencie biskupov Slovenska

Postoj KBS k Národnému programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia sa nemení

(Bratislava/31. marca 2008)

„Rozišli sme sa v rozdielnosti názorov a postojov,“ uviedol predseda Konferencie biskupov Slovenska (KBS) Mons. František Tondra po dnešnom stretnutí s ministrom zdravotníctva SR Ivanom Valentovičom, s ktorým hovoril o Národnom programe ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia. KBS aj naďalej žiada a odporúča, aby bol program v jeho súčasnom znení stiahnutý z ďalšieho rokovania Vlády SR.

„My sme tento program podrobne preskúmali a usúdili sme, že treba byť zásadne proti nemu. Pripomienky, ktoré sme predložili ministerstvu netreba považovať za vylepšujúce pripomienky, ale za argumenty, prečo sme proti tomuto programu v takejto podobe,“ dodal Tondra. V zásadných pripomienkach sa uvádza, že materiál odporuje zásadám etiky, je ideologicky motivovaný a spracovaný, je namierený proti záujmom súčasných obyvateľov SR a budúcich generácií, ďalej je založený na zastaranej a nedostatočnej analýze situácie v SR a adekvátne nerieši možnosti zásadných pripomienok.

Podľa biskupa Tondru tento program nepočíta ani s právom rodičov na výchovu ich detí vo vlastnom presvedčení, čo zaručujú medzinárodné dohody. „Ak by tento program ministerstvo presadilo, potom budeme musieť vyzvať rodičov, aby boli proti tomu. Majú na to aj prirodzené, aj medzinárodne zaručené práva.“

Eva Jánošíková / snímka Peter Zimen

Vyššie 2 700 mladých ľudí sa stretlo s arcibiskupom Tkáčom

Slovami „Nehanbím sa ľuďom hlásať tú zvesť, som svedok lásky...“ sa dňa 29. marca 2008 začalo Arcidiecézne stretnutie mládeže v Humennom. Hlavnou náplňou podujatia bolo stretnutie mladých Košickej arcidiecézy s arcibiskupom Mons. Alojzom Tkáčom a zároveň príprava na celosvetové júlové stretnutie s pápežom v Sydney. Vo svojom príhovore arcibiskup povzbudil účastníkov k prehlbovaniu a čo najreálnejšiemu žitiu viery v zmŕtvychvstalého Krista. V programe organizátori ponúkli okrem iného muzikál Baro(c)kovy kláštor a tanečnú choreografiu Dance meditation. Vyvrcholením akcie bol koncert kapely Saleziáni.

Terézia Karpelová a Lenka Sopiaková
snímka Gabriel Pavlík

Pamätná medaila vladykovi Jánovi Babjakovi SJ

V pondelok 31. marca navštívil vladyku Jána Babjaka SJ prof. Ing. Ján Blahovec, CSc., riaditeľ Ústavu sociálnych vied a zdravotníctva bl. P. P. Gajdiča v Prešove Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, aby mu z príležitosti jeho vymenovania za prvého gréckokatolíckeho prešovského arcibiskupa a metropolitu odovzdal Striebornú medailu Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave za vynikajúcu vzájomnú spoluprácu. Vedenie ústavu tak rozhodlo v súvislosti s osobnou zaangażovanosťou vladyku pri vzniku a pôsobení tejto vzdelávacej inštitúcie. Otec arcibiskup ocenil nesmierne prínos Vysoké školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, ako aj jej ústavu v Prešove, pri formovaní profesionálnych zdravotníckych a sociálnych pracovníkov v duchu kresťanských hodnôt

a princípov. Zároveň vyjadril nádej a presvedčenie, že sa ústav bude môcť znova stať fakultou. Cez riaditeľa ústavu vyjadril jeho vedeniu úprimné poďakovanie za ocenenie a všetkým jeho pedagógom, študentom a nepedagogickým pracovníkom zaželal hojnosť Božieho požehnania a mocný príhovor Presvätej Bohorodičky a blažených hieromučeníkov Pavla Petra Gajdiča OSBM, Vasiľa Hopka a Metoda Dominika Trčku CSSR.

Lubomír Petřík

Európske fórum o vyučovaní náboženstva

V dňoch 26.-30. marca sa stretli zástupcovia z 12 krajín Európy na 13. Európskom fóre o vyučovaní náboženstva v Ostrihome. Zo Slovenska sa fóra zúčastnili: Ing. Mgr. A. Kopecká, Mgr. L. Tóth a Ing. Mgr. E. Valovič. Toto fórum sa koná od roku 1984 každé dva roky v rôznych európskych krajinách. Na začiatku fóra privítal účastníkov Mons. G. Udvardy, pomocný biskup v Budapešti.

Svojou tohtoročnou témou Kresťanstvo a laicita – medzikultúrna výzva, Euroforum zdôrazňuje dôležitosť vzťahu náboženstva a štátu. Z toho vyplýva postavenie vyučovania náboženstva v procese vzdelávania ako aj služba tohto predmetu dnešnej spoločnosti. Pri vyučovaní náboženstva sa realizuje spájajúca sila, v ktorej sa sprostredkovávajú kultúrne a náboženské tradície žiakom a ktorá im ukazuje ako náboženstvo prispieva k dobrému životu.

Zazneli štyri prednášky. Prof. Dr. Luca Diotallevi, zo štátnej univerzity v Ríme, poukázal na skutočnosť dvoch modelov postavenia štátu a náboženstva zo sociálneho hľadiska. Prvý model je štát vo verejnom priestore a náboženstvo v privátnom priestore. V druhom modeli je vo verejnom priestore politika, veda, náboženstvo, hospodárstvo... Tento model je z kresťanského hľadiska výhodnejší a potrebnjší. Prof. Dr. Santiago del Cura z teologickej fakulty v severnom Španielsku v meste Burgos, sa zaoberal vzťahom náboženskej slobody a zdravej laicity (štátu) z teologického hľadiska. Pritom veľmi zdôraznil vzťah medzi dokumentom II. Vatikánskeho koncilu Gaudium et spes a deklaráciou Dignitatis Humanae. Prof. Dr. Martin Jäggle, z teologickej fakulty vo Viedni, poukázal na dôležitosť využitia vyučovania náboženstva v službe medzikultúrnemu dialógu z hľadiska náboženskej pedagogiky. Dr. Felix Körner SJ, ktorý žil 5 rokov v Ankare, predstavil na konkrétnych príkladoch podobnosť a rozdielnosť medzi kresťanstvom a Islamom.

Po každej prednáške bola práca v skupinách, kde si účastníci vymieňali svoje pohľady a názory na prednášky. Prítomní odchádzali obohatení o nové pohľady a praktické skúsenosti na túto tému. Eugen Valovič

Provinciál slovenských saleziánov bol zvolený do hlavnej rady

(Bratislava 28. marca 2008) - Na 26. Generálnej kapitule Saleziánov dona Bosca zvolili v piatok 28. marca za hlavného radcu pre región Európa - sever dona Štefana Turanského, doterajšieho provinciála saleziánov na Slovensku. V úrade nahradí dona Alberta Van Heckeho, ktorý bol regionálnym radcom už druhé funkčné obdobie.

Saleziánsky región Európa - sever zahŕňa 27 štátov. Saleziánskych provincií je 16: Belgicko – sever, Česká republika, Chorvátsko, Írsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko – východ, Poľsko – západ, Poľsko – sever, Poľsko – juh, Rakúsko, Slovensko, Slovinsko, Veľká Británia, Východný okruh (bývalé ZSSR), Ukrajina. Počet spolubratov v regióne k 1. 1. 2008 je 2832, pracujú v 203 dielach. Novicov je 61. Priemerný vek spolubratov: 53,3 roka.

Krátky životopis dona Štefana Turanského

Don Štefan Turanský pochádza zo slovenskej rodiny zo Selenče vo Vojvodine. Narodil sa 11. septembra 1956. V roku 1975, po skončení gymnázia v Slovenskom ústave svätého Cyrila a Metoda v Ríme, vstúpil k saleziánom. Prípravu na kňazstvo a teologické štúdiá si vykonával v Turíne a v Ríme a v roku 1985 ho otec biskup Dominik Hrušovský vysvätil na kňaza.

Od roku 1990 pôsobil najprv rok v saleziánskom noviciáte v Poprade-Veľkej, potom až do leta 2002 v Žiline, kde posledné tri roky bol zároveň direktorom komunity. V roku 2001 získal na RKCMBF UK v Bratislave doktorát z posvätnéj teológie. Ako vysokoškolský pedagóg pôsobil na tejto fakulte a tiež na Aloisiane, teologickej fakulte Trnavskej univerzity. Od leta 2002 bol direktorom komunity saleziánskych študentov teológie v Bratislave-Dúbravke. V roku 2005 bol menovaný za provinciála saleziánov na Slovensku. **Rastislav Hamráček SDB**

Arcibiskup a metropolita Ivan Martyniak navštívil Prešov

Prszemyšliansko-varšavský gréckokatolícky arcibiskup a metropolita Ivan Martyniak navštívil v utorok 1. apríla prešovského arcibiskupa a metropolitu Jána Babjaka SJ, aby mu osobne zablahoželal k jeho novej službe a k povýšeniu Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku na Metropolitnú cirkev svojho práva. Pre ochorenie sa totiž nemohol zúčastniť na liturgických sláveniach vo februári v Prešove. Vyjadril veľkú radosť z vyhlásenia Prešovskej metropolie sui iuris a zdôraznil, že sme bratské národy a ses-

terské miestne cirkvi, ktoré v histórii prežili podobné trápenia a ťažkosti, ale aj radosť zo vzkriesenia Gréckokatolíckej cirkvi, ktorá počas totality bola aj v bývalom Československu, aj v Poľsku kruto prenasledovaná a nedovolilo sa jej slobodne pôsobiť. Vladyka Martyniak zaželel vladykovi Jánovi Babjakovi SJ, ale aj vladykom v Košiciach a v Bratislave Božiu pomoc, aby Gréckokatolícka cirkev na Slovensku aj naďalej intenzívne duchovne žila a rozvíjala sa.

Vladyka Martyniak sa spolu vladykom Babjakom a zamestnancami arcibiskupstva zúčastnil aj na spoločnej modlitbe v arcibiskupskej kaplnke a prezrel si aj novú modernú fakultnú knižnicu na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity.

Aspoň krátko z novodobej histórie Gréckokatolíckej cirkvi v Poľsku: Negatívny vplyv mal na ňu hlavne Ľvovský pseudosobor v marci 1946 a následne akcia Visla, počas ktorej totalitný režim cieľavedome násilne vyvážal gréckokatolíkov z juhovýchodného Poľska po celej krajine, hlavne na západ a sever Poľska a to tak, aby rodina od rodiny bola aspoň sto kilometrov vzdialená. Takýmto spôsobom chcel režim zlikvidovať Gréckokatolícku cirkev v Poľsku. Približne 250 gréckokatolíckych chrámov prevzala Rímskokatolícka cirkev a asi 30 Pravoslávna cirkev. Časť týchto chrámov bola vrátená pôvodnému vlastníkovi. Pred Druhou svetovou vojnou bolo v Poľsku 640 gréckokatolíckych farností z 1 240 000 gréckokatolíckymi veriacimi. Na základe zmeny hraníc so Sovietskym zväzom – s Ukrajinou ich zostalo v 223 farnostiach 160 tisíc. Títo boli ešte násilne presídlení počas akcie Visla. Preto je dnes počet gréckokatolíkov v Poľsku zdecimovaný na približne 150 tisíc, ale z toho organizovaných v gréckokatolíckych farnostiach je asi 50 tisíc. Táto cirkev má však svojich mučeníkov a mocných orodovníkov v nebi, predovšetkým blahoslaveného prszemyšlianskeho biskupa Josafata Kocyłowskeho, ktorý bol biskupom v rokoch 1917 – 1947. Zomrel v sovietskom väzení blízko Kyjeva a blahorečil ho Boží služobník pápež Ján Pavol II. v roku 2001 v Ľvove. Zároveň vtedy blahorečil aj jeho pomocného biskupa Hryhorija Łakotu, ktorý bol pomocným biskupom v rokoch 1926 – 1950 a zomrel v sovietskom tábore. V rokoch 1947 – 1957 bola Gréckokatolícka cirkev v Poľsku úplne umlčaná. Od roku 1958 bola táto cirkev síce režimom akceptovaná, ale až od roku 1989 znova naplno žije a rozvíja sa. Aktívne v nej pôsobí asi sto kňazov a od roku 1996 je metropolitnou cirkvou, ktorá patrí do Kyjevsko-haličského vyššieho arcibiskupstva. Teda na rozdiel od Prešovskej metropolie, Prszemyšliansko-varšavská nie je svojho práva. Patrí k nej aj Vroclavsko – gdaňská eparchia s biskupom Włodzimierzom Juszcakom OSBM. **Lubomír Petrik**

Výsledky 13. ročníka koledníckej zbierky Dobra novina

Vyššie 25-tisíc koledníkov v takmer 1 160 obciach na celom Slovensku sa na prelome rokov zapojilo do koledníckej akcie Dobrá novina. Celkový výsledok zbierky, ktorý eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí zverejnilo na konci marca, prekročil 21 miliónov korún, pričom vyše jeden a pol milióna z toho tvoria príspevky iniciatívy SOS Keňa.

Trinásty ročník Dobrej noviny ovplyvnili aj povolebné nepokoje v Keni na začiatku roka. Keďže Keňa patrí medzi ťažiskové krajiny koledníckej akcie, Dobrá novina v spolupráci s ďalšími troma slovenskými neziskovými organizáciami sa hneď po ich vypuknutí zapojila do humanitárnej i rozvojovej pomoci postihnutým oblastiam prostredníctvom iniciatívy SOS Keňa. „Vďaka podpore zo Slovenska sme mohli veľmi rýchlo poskytnúť pomoc tým, ktorí boli hlboko zasiahnutí povolebnou vlnou násilia,“ povedala riaditeľka Podpornej kancelárie v Nairobi Slovenka Daniela Petrášová.

Z výťažku zbierky bude podporených pätnásť projektov na pomoc ľuďom v núdzi v Keni a v Sudáne, medzi nimi aj projekty zamerané na pomoc ľuďom so zdravotným postihnutím, na ktorých sa zameriaval 13. ročník koledníckej akcie.

„Ďakujeme všetkým darcom, ktorí prispeli na Dobrú novinu či na výzvu SOS Keňa za ich veľkodušnosť. Biskupom, kňazom a rodičom koledníkov ďakujeme za podporu a deťom i dospelým dobrovoľníkom za ich nezištné nasadenie,“ hovorí riaditeľ Dobrej noviny Marián Čaučík.

Dobrá novina, ktorá sa uskutočňuje v spolupráci s katolíckymi farnosťami a s Pápežskými misijnými dielami, prebieha na Slovensku od roku 1995 a doteraz podporila sumou presahujúcou 120 miliónov korún 150 rozvojových projektov v deviatich afrických krajinách.

-erko-

Zvonením mobilnými telefónmi proti Národnému programu ochrany sexuálneho zdravia

Približne 300 ľudí sa v stredu zúčastnilo protestného zhromaždenia Fóra života proti návrhu národného programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia pred Úradom vlády v Bratislave. Občania a viacerí politici protestovali netradičnou formou – zvonením mobilnými telefónmi, čím dali vláde naja-vo, aby „odzvoniла tomuto národnému programu“. Program považuje výkonný riaditeľ Fóra života Ma-

rek Michalčík za odborne slabo pripravený. „V tomto materiáli chýba napríklad analýza dopadov programu na oblasť sexuálneho a reprodukčného zdravia, analýza demografických aspektov a ekonomických aspektov, program obsahuje nedostatočnú legislatívnu analýzu, chýba analýza etických problémov a sociálnych dopadov.“

tak dali najavo ministerstvu zdravotníctva, ale aj vláde, že nesúhlasia s dokumentom zvonímim mobilmi a štrnganím kľúčov.

Podľa Michalčíka Fórum života neplánuje ďalšie protesty: „Toto je vlastne druhý list a tretia výzva premiérovi. V tomto liste vyzývame premiéra, ale aj všetkých členov vlády, aby tento program neprijali, pretože tento program nie je v prospech všetkých občanov.“

Na zhromaždení sa zúčastnil takmer celý poslancový zbor KDH. Hovorí predseda hnutia Pavol Hrušovský: „Ja som rád, že ľudia vyjadrili aj takýmto demonštratívnym spôsobom nesúhlas s tým, čo vláda pripravuje.“

Podujatie podporila aj koalíčná poslankyňa za HZDS Ľudmila Mušková: „Som hovorila, že nie všetky veci, ktoré sa v tomto programe nachádzajú sú skutočne v prospech zdravia našich detí.“ **Rádio Lumen**

Piati seminaristi v Prešove prijali nižšie svätenia

V Kaplnke Najsvätejšej Trojice v Gréckokatolíckom kňazskom seminári bl. biskupa Pavla Petra Gojdiča v Prešove vладыka Ján Babjak SJ v stredu 2. apríla udelil nižšie svätenia piatim seminaristom štvrtého ročníka. Mírón Duda, Róbert Krolak, Pavel Sirotňák, Jozef Šašala a Martin Terkanič prijali službu čitateľa, kantora a svieconosiča a modlitbou vладыku, spojenou s postrihnutím vlasov, boli zároveň prijatí do duchovného stavu Prešovskej archieparchie. „Cirkev s vami počíta, počítajte aj vy s Cirkvou“, povedal im arcibiskup a metropolita. Hovoril o vážnosti duchovného povolania, formácii v seminári, ako aj o tom, aby bohoslovci prosili Boha o svetlo, o dar rozlišovania, aby sa správne a včas rozhodovali pre prijatie kňazského stavu buď v celibáte, alebo v manželstve. Tiež zdôraznil, že pri ohlasovaní evanjelia, predovšetkým pri homílii, je potrebné Božie pravdy znázorniť nielen príkladom z knihy, ale aj svedectvom vlastného života. Na konci slávnosti svätencom zaintonoval Na mnohaja a blahaja ľita, ktoré sa v tomto paschálnom období nahrádza spevom veľkonočného tropára Kristus slávne vstal z mŕtvych, smrťou smrť premohol a tým, čo sú v hrobch, život daroval. Za svätencom vладыkovi poďakoval Miron Duda. **Eubomír Petřík**

Zomrel Mons. Ján Gális

Dekanský úrad v Novom Meste nad Váhom v mene svojom i v mene príbuzných so zármutkom ale v nádeji na vzkriesenie oznamuje, že dňa 2. apríla 2008 odišiel k svojmu najvyššiemu Pastierovi a Spasiteľovi Mons. Ján Gális, dekan, kaplán Jeho Svätosti. Posledná rozlúčka so zosnulým bude v nedeľu 6. apríla 2008 o 15.00 hod. v Krušovciach. Pohrebným obradom bude predsedáť trnavský arcibiskup Mons. Ján Sokol.

Michal Hnát

Modlitbový pochod za záchranu počatého života

Pri príležitosti Dňa počatého života, ktorý sa každoročne viaže na Sviatok Zvestovania Pána (25. marca), Univerzitné pastoračné centrum sv. košických mučeníkov v Košiciach usporiadalo Modlitbový pochod za záchranu počatého života. Podujatie sa konalo v pondelok, 31. marca 2008 na Hlavnej ulici. O 19:00 sa prítomní zhromaždili na slávení pravidelnej sv. omše pre košických vysokoškolákov v Seminárnom kostole. Hlavným celebrantom bol pomocný košický biskup Mons. Stanislav Stolárik, ktorý v homílii zdôraznil viaceré aspekty ochrany života nenarodených detí. Program po sv. omši pokračoval pred kostolom, odkiaľ sa približne 150 mladých vydalo so zažatými sviečkami na modlitbový pochod k neďalekému mariánskému stĺpu so sochou Immaculaty. Pochodujúci zástup bol zjednotený v modlitbe radostného ruženca. Modlitbu za život obohatili úvahy z encykliky Jána Pavla II. Evangelium vitae. Celý pochod vyvrcholil pri soche Immaculaty požehnaním biskupa Stolárika a povzbudením k zasadeniu sa za kultúru života.

Dušan Škurla

Jubilejný 10. ročník medzinárodnej konferencie Vyber si život

V dňoch 28. – 29. marca 2008 sa v Rajeckých Tepliaciach uskutočnil 10. ročník medzinárodnej konferencie Vyber si život. Cieľom konferencie je dať priestor na diskusiu o potrebe ochrany ľudského života od počatia po prirodzenú smrť. Konferencia bola zameraná na prezentáciu

dôvodov a spôsobov ako je možné zachraňovať nenarodené deti a pomáhať ženám v núdzi - napriek nepriaznivým legislatívnym i spoločenským podmienkam.

V prvý deň na konferencii vystúpili okrem iných aj poslanec NR SR a bývalý minister spravodlivosti Daniel Lipšic na tému Úloha štátu pri ochrane ľudského života. Psychiater a gynekológ Peter Fedor priblížil účastníkom najnovšie vedecké poznatky o prenatálnom živote dieťaťa. Mária Demeterová z Fóra života predstavila nový darcovský project Zachráňme životy, ktorého cieľom je pomáhať ženám zaskočeným nečakaným tehotenstvom. V sobotnom programe dominovala téma konkrétnej pomoci deťom a ich matkám v kritickom období tehotenstva do ktorej sa zapojili prednášajúci z Českej republiky, Poľska a Chorvátska. Záver konferencie patrilo predstaveniu činnosti neziskovej organizácie Áno pre života, ktorá tento rok oslavuje 10 rokov od svojho založenia.

Súčasťou konferencie bola 4. ročník odovzdávania Ceny Antona Neuwirtha za ochranu života, ktorú udeľuje Fórum života. V kategórii Slovenská osobnosť cenu získal lekár angažujúci sa predovšetkým v pomoci najchudobnejším v najchudobnejších častiach sveta Prof. MUDr. Vladimír Krčmery, CSc., Dr.H.C.

V kategórii Zahraničná osobnosť získali cenu za venovanie celého aktívneho života propagácii rodiny i ochrany života a to v praktickej rovine manželov i teoretickej rovine odborníkov manželstva Marijo a Darka Živkovičovi z Chorvátska. V kategórii Organizácia získal cenu prvý hospic otvorený na Slovensku Hospic Matky Terezy z Bardejovskej Novej Vsi. Cenu prevzala riaditeľka hospicu MUDr. Alica Váľkyová. Europoslankyňa Anna Záborská udelila tiež špeciálnu cenu neziskovej organizácii Áno pre život z Rajeckých Teplíc pri príležitosti 10. výročia jej vzniku za dlhoročnú profesionálnu prácu v prospech žien v núdzi a ich detí.

Anna Verešová

Odpustová slávnosť v Kaplnke Božieho milosrdenstva v Prešove

Veľké množstvo veriacich sa 30. marca zúčastnilo na odpustovej archijerejskej svätej liturgii, ktorú v Kaplnke Božieho milosrdenstva v Poliklinike Reimanus na sídlisku Sekčov v Prešove slávil vладыka Ján Babjak SJ. V homílii vyzdvihol skutočnosť, že pápež Ján Pavol II. vyhlásil pre Cirkev sviatok Božieho milosrdenstva, aj keď bolo aj veľa negatívnych hlasov, že tento sviatok nie je potrebný. Vладыka vyzval prítomných modliť sa nielen za seba, ale aj za svojich blížnych, zvolávať Božie milosrdenstvo na tento svet.

Lubomír Petrik

Riaditeľ TK KBS: CSI Lic. Jozef KOVÁČIK, Domáci servis: Eva Janošiková, Grafická úprava a monitoring: Jolana ŠINAJOVÁ, Fotoservis: Mgr. Peter ZIMEN
Adresa: Konferencia biskupov Slovenska, P.O. Box 113, 814 99 Bratislava, Telefón: 02 / 54435 380, Fax: 02 / 54433 292, e-mail: tkkbs@kbs.sk
Internetová verzia spravodajstva TK KBS - www.tkkbs.sk